

ELSENE & HAAR ZUSTERSTEDEN

Vriendschap en solidariteit door de jaren
en over de landsgrenzen heen

**Ixelles
Elsene**

Biarritz

Kalamu Matonge

In Elsene	p. 4
Voorwoord van Christos Doulkeridis, burgemeester	p. 4
Voorwoord van Bea Diallo, schepen van Verbroederings en Internationale samenwerking	p. 5
Een portret van Elsene	p. 6
De dienst Verbroederings en Internationale samenwerking	p. 8
Biarritz, meer dan 60 jaar vriendschap!	p. 10
Een portret van Biarritz	p. 10
Oorsprong en geschiedenis van de stedenband	p. 12
Balans van meer dan een halve eeuw uitwisselingen	p. 13
Kalamu en onze Matonge-wijken	p. 14
Een portret van Kalamu	p. 14
Oorsprong en geschiedenis van de stedenband	p. 16
Eerste stappen in internationale samenwerking	p. 17
Zababdeh, een onvermijdelijke stedenband!	p. 18
Een portret van Zababdeh	p. 18
Oorsprong en geschiedenis van de stedenband	p. 20
Synergieën en kwalitatieve projecten	p. 21
Megiddo en de groeiende vriendschapsband	p. 22
Een portret van Megiddo	p. 22
Oorsprong en geschiedenis van de stedenband	p. 24
Culturele uitwisselingen	p. 25
Mali, een toenadering met Guinee	p. 26
Een portret van Mali	p. 26
Oorsprong en geschiedenis van de toenadering	p. 28
Water, bron van alle leven	p. 29
Wereldburgerschapseducatie en netwerken uitbouwen:	
Elsene, een pioniersgemeente	p. 30
Solidairwereldburgerschapseducatie op school	p. 30
Sensibiliseringsacties	p. 30
Steun aan verenigingen en het middenveld	p. 31
Meerlandenprojecten rond ontwikkelingseducatie	p. 32
Steeds vernieuwende projecten en nieuwe perspectieven	p. 34

In Elsene

Voorwoord van dhr. Christos Doulkeridis, burgemeester van Elsene

Het portret van onze gemeente is veelkleurig. Elsene is een continu veranderende gemeente met 170 nationaliteiten, een menselijke diversiteit die haar rijkdom vormt, een formidabel cultureel aanbod, een aangename leefomgeving, een reële commerciële en economische dynamiek, een zeldzaam wijkleven in een stedelijke omgeving, meerdere universiteiten en scholen, enz. Culturele uitwisselingen zitten in haar DNA en vormen haar kracht.

Volgens mij is het onontbeerlijk om elders een kijkje te nemen wat er goed gaat en onze verwezenlijkingen met anderen te delen voor een wederzijdse verrijking. Alle netwerken of vormen van netwerken zijn dus positief omdat ze het mogelijk maken verder te gaan en ons van de indruk te ontdoen dat wij alleen de werkelijkheid en waarheid aan onze kant hebben. Bovendien kunnen we er ons zo van bewust worden dat we niet als enigen met bepaalde problemen te kampen hebben.

In zijn project wil het college naast culturele uitwisselingen via de scholen artistieke en verenigingsprojecten bevorderen en verder de Noord-Zuid-samenwerking verbeteren. Wij willen een nieuwe manier van uitwisselen stimuleren. Dit bijvoorbeeld door giften met behulp van verenigingen en ngo's in scholen om niet-bederfelijke waren in te zamelen. Verder willen we onder meer afgedankt professioneel materiaal van de openbare diensten (bestuur, eerstehulpdiensten ...) recupereren om het ter beschikking te stellen in de landen waarmee we samenwerken.

Sinds meer dan 60 jaar zijn er fantastische projecten tot stand gekomen dankzij de stedenbanden. De diversiteit van de acties toont aan hoe essentieel dit is op het niveau van onze gemeente. Dagelijks wordt zo bewezen dat diversiteit de democratie verrijkt.

Christos Doulkeridis,
Burgemeester

Een solidaire gemeente die openstaat voor de wereld en haar culturen!

Sinds mijn eerste stappen in de politiek heb ik altijd al willen vechten tegen discriminatie en alle soorten ongelijkheid, maar wilde ik ook dialoog en culturele diversiteit promoten, volgens mij de grootste rijkdommen van Elsene.

Zowel in mijn persoonlijke als beroepsleven werd ik namelijk op jonge leeftijd al geconfronteerd met racisme en onrechtvaardigheid, wat mij ertoe heeft aanzet om de waarden van delen, ontmoeten en solidariteit uit te dragen.

Daarom heb ik in de herfst van 2013 met veel interesse en een ware passie mijn nieuwe bevoegdheden aangenomen als schepen van Verbroederings- en Internationale samenwerking.

Aangezien ik van jeugd en sport mijn belangrijkste stokpaardjes gemaakt heb, ben ik heel blij dat ik me vandaag kan inzetten voor de internationale uitwisselingsprojecten en ertoe kan bijdragen dat de wereld van onze gemeente en haar burgers geopend wordt.

De balans van de samenwerkingen die we door de jaren heen opgezet hebben met onze verschillende partners is namelijk meer dan positief en is een bron van wederzijdse verrijking en inspiratie, zowel op educatief, politiek en verenigingsvlak als voor de jonge generatie in Elsene en daarbuiten.

In de toekomst wil ik dus de vriendschapsbanden onderhouden en de dynamiek van het opgezette netwerk behouden, zowel met onze zustersteden - Biarritz, Kalamu, Zababdeh en Megiddo - als met de verenigingen in Elsene of met andere steden en gemeenten ter wereld, bijvoorbeeld de stedelijke gemeente Mali in Guinee.

Bovendien vormt in mijn ogen de uitwisseling van cultuur, jongeren en gebruiken, en het voortzetten van onze samenwerkingsprojecten in het voordeel van de mensen in het Zuiden, de hoeksteen van de stedenbanden. Die projecten zijn namelijk unieke gelegenheden om elkaar te leren kennen en beter te begrijpen, een actief burgerschap te stimuleren, maar ook de solidariteit en verdraagzaamheid en dus ook de sociale cohesie en vrede tussen de volkeren te versterken.

De stedenbanden maken onze gemeente opener, menselijker en solidairder, en ik wens onze zustergemeenten een lang leven!

Bea Diallo,

Schepen van Verbroederings- en Internationale samenwerking

Elsene, een gemeente met vele gezichten

Een portret van Elsene

Elsene is een van de 19 gemeenten in het tweetalige Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ze is 6,34 km² groot en telt meer dan 85 000 inwoners.

De ontstaansgeschiedenis loopt in grote lijnen gelijk met die van de vele dorpen die in de middeleeuwen een soort kroon vormden rond grote steden.

Overal in Elsene vind je wel bewijzen van het grote talent van Belgische architecten, van de middeleeuwen (Ter Kamerenabdij en haar prachtige kerk) tot nu. De privéwoningen van Horta of Blérot moeten op esthetisch vlak trouwens helemaal niet onderdoen voor openbare gebouwen (zoals het vroegere NIR, het omroepcentrum op het Flageyplein, de school aan de Vijvers, enzovoort).

Vanaf de 19e eeuw werd Elsene het centrum van een intense culturele activiteit die gedeeltelijk te danken is aan de aanwezigheid van politieke vluchtelingen op de vlucht voor de censuur en de politiek in hun land. Onze gemeente verwelkomde hen, open en geïnteresseerd in nieuwigheden en vooruitgang, en werd ook een avant-gardistische plek voor Belgische kunstenaars van allerlei leesten. Zelden verwelkomde zo'n kleine oppervlakte zoveel vernieuwers in zoveel disciplines zoals dans, muziek, beeldende kunsten, literatuur, toneel en cinema.

Ook de aanwezigheid van twee universiteiten (VUB en ULB) met internationale faam op het grondgebied van Elsene draagt bij tot de levendigheid van die culturele traditie: de hoge kwaliteit van onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek, maar ook de vrijheid van gedachte die er de filosofische basis van vormt, trekken de knapste koppen aan.

Vandaag staat Elsene ook synoniem voor grote evenementen en uitzonderlijke plekken voor culturele ontdekkingen. De Jazz Marathon luistert elke lente onze straten op en streelt onze oren, het Museum van Elsene – dat in 2023 zijn deuren heropent, moderner en groter dan ooit – telt meer dan 12.000 werken van bekende artiesten (Berthe Morisot, Constant Permeke, Paul Delvaux, Gaston Bertrand, Picasso, Magritte, Toulouse-Lautrec ...), de Kapel van Boondaal zet haar deuren open voor jong Brussels talent, en dan is er nog het bruisende spektakel in de theaterzalen Marni, Mercelis, Varia, Molière of Guldenvlies. Vergeten we daarbij ook niet haar vele cinema's: UGC, Vendôme, Kinograph ...

Die instellingen en dat intense culturele leven maken natuurlijk deel uit van een bijzonder hecht economisch en sociaal weefsel. De brouwerijen uit de vorige eeuwen werden opgevolgd door enkele grote bedrijven, veel middelgrote en een hoop kleine. Vakmanschap en handel blijven de ruggengraat van onze economische activiteit, die al meer dan twintig jaar aangevuld wordt met de belang-

rijke dienstensector. Een typisch voorbeeld van die commerciële dynamiek is de Naamsepoortwijk, met ook een hoop verenigingen. Vandaag bezit deze bonte wijk een aparte charme. Je hoort er verschillende talen, eet er zoals in Afrika en Azië, wandelt er langs kleurrijke gewaden... In Hoog-Elsene moet koning auto voortaan deels wijken voor een aangener samenleven.

Vandaag is Elsene een gemeente met een waaier aan verschillende nationaliteiten, met een buitenlandse bevolking die meer dan 45% vertegenwoordigt. Onze inwoners gaan met wederzijds respect en nieuwsgierigheid om met die verschillen. In de schaduw van het Europees Parlement, het democratische centrum van de Europese Unie, is er plaats voor een wijkleven en een rijk verenigingsleven die zich stilaan bewust zijn geworden van hun belang voor de burgers.

Het college van burgemeester en schepenen

De dienst Verbroederingen en Internationale samenwerking

De dienst Verbroederingen en Internationale samenwerking werd oorspronkelijk opgericht om de uitwisselingsactiviteiten met de stad Biarritz, de eerste historische zusterstad, in goede banen te leiden.

Na verloop van tijd zijn de activiteiten van de dienst geëvolueerd en uitgebreid. Vooral dan de laatste jaren hebben nieuwe partners onze vriendschapsbanden met andere entiteiten over de hele wereld verrijkt.

Die diversificatie weerspiegelt het toenemende belang dat de Verenigde Naties en de Europese Unie hechten aan de ontwikkeling van een partnerschapsdynamiek tussen lokale overheden.

Vandaag heeft de dienst Verbroederingen en Internationale samenwerking een drieledige taakverdeling:

Relaties met en ontwikkeling van de projecten met de zustergemeenten: de gemeenten Biarritz / Frankrijk(1959), Kalamu/DRC (2003), Zababdeh/Palestina (2003) en Megiddo/Israël (2012). Jaarlijks worden tal van projecten in samenwerking met de verschillende partners ontwikkeld. Daarnaast biedt de dienst aan de Elsense bevolking de mogelijkheid om steun te krijgen voor de organisatie van projecten of activiteiten met de vier partnergemeenten.

- **Internationale samenwerking:** De gemeente Elsene zet ontwikkelingsprojecten op met de twee partners "in het Zuiden", nl. Kalamu in de Democratische Republiek Congo en Zababdeh in Palestina. Sinds januari 2019 tracht de gemeente Elsene ook een internationale samenwerkingsdynamiek op gang te brengen met de stedelijke gemeente Mali in Guinee.
- **Solidairwereldburgerschapeducatie (SWBE):** sensibiliseringsevenementen en -activiteiten rond internationale solidariteit voor Elsenaars en onze internationale partners organiseren, maar ook samenwerken met lagere en middelbare scholen op het grondgebied van de gemeente.

Wil je meer te weten komen over onze activiteiten, een uitwisselings- of solidariteitsproject ontwikkelen of een subsidie aanvragen voor je activiteit?

Contact : jumelage@ixelles.brussels
Tel.: 02 515 69 37 of 38 of 39

Team "Verbroederingsen"

Biarritz, meer dan 60 jaar vriendschap!

Een portret van Biarritz

Iedereen heeft vast wel eens van Biarritz gehoord, een gemeente gelegen aan de Baskische kust in Frankrijk.

De badstad is 11,66 km² groot en telt 25.000 inwoners, die bezoekers met open armen ontvangen. De stad heeft heel wat natuurlijke troeven en een ruim aanbod aan verschillende activiteiten, maar behoudt toch een mysterieus kantje voor wie zich wil onderdompelen in haar plaatsen, cultuur en geschiedenis.

In de middeleeuwen was Biarritz niet meer dan een walvissersdorpje, maar in de 19e eeuw veranderde dat drastisch toen het keizerlijke koppel Napoleon III en Eugénie de Montijo er een modieuze badplaats van maakten. Badplaatsen werden steeds meer bon ton en de rest is geschiedenis, want ook vandaag vind je er nog centra voor wellness en thalassotherapie. Zo werd Biarritz dus de bestemming bij uitstek voor Europese hoven, beroemdheden en mondaine mannen en vrouwen, die vandaag het gezelschap krijgen van of opgevolgd worden door vedetten uit de theater-, muziek- of televisiewereld ... Victor Hugo had al in 1843 een voorliefde voor Biarritz, "dit witte dorp met rode daken en groene luiken op grasheuvels".

De stad is zich bewust van haar toeristische troeven die ze graag deelt met haar bezoekers. We hebben het over een magisch strand, van de Pointe Saint-Martin tot de Costa Vasca, langs het "Grande Plage" ('de koningin der stranden'), de oude haven in de baai, de atypische vissershaven, het beschermde architectuurerfgoed dat opmerkelijk divers is, verschillende historische plekken en aantrekkelijke musea zoals de keizerlijke kapel, het museum voor oosterse kunst Asiatica, de vuurtoren, het zeemuseum en het prachtige Cité de l'Océan, ingehuldigd in 2011.

Biarritz heeft een bruisend cultureel leven. Zo is er het Festival International de Programmes Audiovisuels (FIPA) dat elk jaar in januari duizenden bezoekers en meer dan 3.000 professionals trekt en waarbij 500 nieuwe audiovisuele programma's voorgesteld worden. Eind september lokt het Festival des Cinémas et cultures d'Amérique latine ook een groot publiek naar de stad. Er is ook het Centre chorégraphique national en haar gezelschap Ballet Biarritz, waarvan de producties en het talent over grenzen en oceanen heen zijn gegaan en zelfs al naar Elsene gekomen zijn (en gevraagd werden om terug te komen). Ook dans is vertegenwoordigd, met 'Le temps d'aimer', een festival dat jaarlijks grote internationale gezelschappen ontvangt, in een subtiel evenwicht tussen klassiek en modern, maar ook de Baskische koren Oldarra en Itsasoa die in 2009 en 2014 de Ter Kamerenabdij vulden met krachtige en rijke gezangen.

Biarritz is ook een internationaal bekende sportstad. Het is een van de mooiste bestemmingen in Europa, met haar golfterrein aan de vuurtoren, midden in de stad, het Centre international d'Ilbarritz aan de zee en 9 andere golfbanen binnen een omtrek van 30 km. De spectaculaire surfsport, overgewaaid uit Hawaï, gedijt hier uitstekend dankzij de enorme verscheidenheid aan surfspots. Ook het vermelden waard: de Biarritz Olympique Pays basque (BOPB) die een reeks indrukwekkende titels behaalde als rugbyskampioen van Frankrijk in 2002, 2005 en 2006. Maar sport in Biarritz is ook tennis, paardrijden en natuurlijk het pelottospel, met tientallen specialiteiten. De spectaculairste daarvan is de 'cesta punta' waarbij kracht, elegantie en precisie worden gecombineerd.

Oorsprong en geschiedenis van de stedenband

Vanaf 1950 ontstonden de eerste stedenbanden tussen Duitse en Franse gemeenten, om de vrede te bezegelen en Europa terug op te bouwen. De initiatiefnemers zagen hierin een manier om het hoofd te bieden aan de belangen en bezorgdheden van alle partijen, vriendschapsbanden te smeden tussen de inwoners van de zustergemeenten en ze aan te sporen om een actieve rol te spelen in de uitbouw van een verenigd Europa. Toen de Raad van Europa dit initiatief vanaf 1956 ook aanmoedigde, breidde het snel uit, ook in België.

Elsene stapt al snel mee in het bootje toen de gemeenteraad op 28 januari 1958 unaniem beslist om een stedenband te sluiten met de stad Biarritz.

Oorspronkelijk wees niets er nochtans op dat deze twee erg verschillende steden zouden samengaan, door hun ligging en demografische context. Het was een vriendschapsband tussen drie inwoners, twee Fransen en een Belg, die aan de oorsprong ligt van dit initiatief:

Edouard CAILLAU: Biarritzenaar, verhuisd naar Brussel en drijvende kracht achter de prachtige vertoningen van het bekende cabaret "Chez Paul, au Gaity".

André DASSARY: Beroemde zanger uit Biarritz en heel bekend in België, waar hij verschillende keren optrad.

Tony VANDEN BOSCH: Elsense handelaar wiens vrouw afkomstig is uit het Baskenland.

Samen konden ze **Charles JANSSENS**, afgevaardigde burgemeester van Elsene en pionier van de Europese eenmaking (hij was een van de Belgische vertegenwoordigers in het Europees Parlement in Straatsburg), en **Guy PETIT**, senator en burgemeester van Biarritz, overtuigen om zich in te zetten voor de jumelage. Tijdens een ceremonie in de Baskische stad op **5 september 1959** beloofden beiden plechtig om hun gemeenten blijvend met elkaar te verbinden.

Balans van meer dan een halve eeuw uitwisselingen

In tegenstelling tot andere gemeenten, die hun stedenbanden beperken tot uitwisselingen onder stadsbestuurders, hebben Elsene en Biarritz altijd al levendige contacten en **concrete projecten met de respectieve inwoners willen onderhouden**. Tijdens die laatste vijftig jaar werden er meerdere gevarieerde uitwisselingen georganiseerd in het kader van de jumelage.

Daarbij werd er extra aandacht besteed aan **uitwisselingen met jongeren**, in onze ogen de grootste garantie op de voortzetting van de jumelage. De verkozenen van de gemeente hebben altijd al gevonden dat het net de jeugd is die de Europese eenheid, hoofddoel van de stedenband, concreter kan maken. Meer dan 2000 jongeren van de twee zustersteden hebben trouwens tussen 1962 en 2014 van die mogelijkheid gebruik gemaakt. Door geleidelijk aan specifieke thema's te integreren (vb. gezondheid, sport, water, milieu ...) vervullen de projecten nu een educatieve en sensibiliserende rol, essentieel in actief burgerschap. Verschillende van de jongeren die deelnamen aan de uitwisselingen en die zelf ouder of grootouder geworden zijn, reisden zelf naar Biarritz of Elsene aangezien ze tijdens de uitwisselingen nauwe vriendschapsbanden smeedden met hun zustergemeenten.

Tijdens deze halve eeuw vriendschap werden er tal van andere projecten opgestart, met name sportieve, culturele en praktische uitwisselingen. Een van de meest originele is de komst van een politiedelegatie uit Biarritz in 1990 die het verkeer probeerde te regelen aan de Naamsepoort, maar ook de fietsreis naar Biarritz die enkele personeelsleden van de gemeente maakten in 1999. Om de vijftigste verjaardag jaar van onze jumelage te vieren, organiseerden we in 2009 een Biarritzmarkt op de Guldenvlieslaan. Jongeren uit Biarritz en Elsene werkten ook samen aan een internationaal theaterproject onder begeleiding van de internationaal bekende regisseur Guillermo Navarro. In juli 2019 vonden er Baskische landelijke sporten plaats op het Flageyplein.

Kalamu en onze Matonge-wijken

Een portret van Kalamu

Kalamu is een van de 24 gemeenten die de stad en provincie van Kinshasa in de Democratische Republiek Congo vormen. De rivier Kalamu stroomt door de hele gemeente, vandaar de naam. Met een oppervlakte van 6,60 km² omvat de gemeente 18 administratieve wijken, waaronder Matonge.

De stedelijke gemeente telt ongeveer 180 000 inwoners op een oppervlakte die vergelijkbaar is met die van Elsene, en heeft dus een erg hoge bevolkingsdichtheid (27.273 inw./km²). Kinshasa is vandaag trouwens een van de meest dichtbevolkte Franstalige agglomeraties in de wereld, na Parijs en andere steden als Dakar en Montreal.

De meest gesproken talen in Kalamu zijn uiteraard Frans, de officiële taal van de Democratische Republiek Congo, en Lingala, een van de vele Bantoetalen die in het hele land gesproken worden.

Het gemeentebestuur in Kalamu telt meer dan 500 personeelsleden en ambtenaren. Het werkt zowel gecentraliseerd als gedecentraliseerd: gecentraliseerd door de werking van de verschillende gemeentendiensten in het bestuur en gedecentraliseerd door de ware synergie die er is tussen de gemeente en de lokale structuren, geleid door de onmisbare wijkhoofden.

Kalamu telt enkele erg populaire en levendige buurten, zoals de Matonge-wijk en de Place Victoire (of Place des artistes). Op dit plein hield Patrice Lumumba zijn eerste bijeenkomst op 28 december 1958 voor meer dan 10.000 mensen. Het kunstwerk dat in het midden van het plein staat en gemaakt werd door beeldhouwer Alfred Liyolo, stelt twee ineengeslagen handen voor. Het werd opgedragen aan de Congolese kunstenaars en symboliseert hun eenheid.

Met talrijke bars en restaurants zijn dit de twee belangrijkste plaatsen voor het nachtleven in Kinshasa. Heel wat artiesten met verschillende specialisaties hebben er hun atelier. Zo ook beeldhouwer Freddy Tsimba, van wie een werk in het hart van de Elsense Matonge-wijk staat. In de wijk vind je ook heel wat getalenteerde muzikanten, een tiental opnamestudio's en platenfirma's.

Kalamu biedt ook plaats aan het mythische stadion Tata Raphaël waar in 1974 een van de bekendste boksmatches plaatsvond tussen Mohamed Ali en George Foreman voor de wereldtitel in het zwaargewicht. Vandaag is het stadion omgedoopt tot "Stade des Martyrs" ("Martelaarsstadion") en is het de thuisbasis van de Congolese nationale voetbalploeg. Er vinden ook atletiekcompetities plaats en grote culturele evenementen, zoals concerten van Afrikaanse artiesten met internationale faam.

Kalamu telt tot slot verschillende scholen en een bloeiend verenigingsleven met activiteiten ten voordele van de minderbedeelden, waaronder straatkinderen en –jongeren van Kinshasa, de "Shégués".

Oorsprong en geschiedenis van de stedenband

Elsene ademt multiculturaliteit. Onze gemeente, die al sinds lang een bijzondere band heeft met de Afrikaanse gemeenschap in België, onderhoudt sinds 2003 een stedenband met de gemeente Kalamu (Matonge) in Kinshasa in de DRC.

Sinds het einde van de jaren '50 is het Afrikaanse huis Maisaf (La Maison africaine) gevestigd in het hartje van Elsene. Het vormt een ontmoetingsplek voor Belgen van Afrikaanse afkomst en voor Congolese studenten met een studiebeurs.

De onafhankelijkheid van de Democratische Republiek Congo deed de migratiestroom heel snel stijgen en handelaars, reisbureaus en Afrikaanse restauranthouders vestigden zich in de omgeving van dit instituut. De

wijk kreeg de bijnaam Matonge, een verwijzing naar de levendige kunstenaarsbuurt in Kinshasa. De aanwezigheid van al die bedrijven, talrijke verenigingen en openbare instellingen heeft enorm bijgedragen aan de dynamiek van de wijk.

Vandaag staat Matonge in Elsene internationaal bekend als dé Afrikaanse wijk in België.

De gemeente Kalamu is dus een onvermijdelijke partner gebleken voor Elsene en sinds 2002 vonden er verschillende contacten tussen de gemeentes Elsene en Kalamu (Matonge) plaats.

Op 30 juni 2003 maakte het schepencollege van Elsene de jumelage met de gemeente Kalamu officieel. Sindsdien startten beide gemeenten al verschillende culturele en ontwikkelingssamenwerkingsprojecten op.

Eerste stappen in internationale samenwerking

De laatste tien jaar zijn de jumelageprojecten met de gemeente Kalamu en de verschillende lokale partners waarmee synergieën ontwikkeld werden, meer gericht op thema's als **onderwijs, toegang tot water**, maar ook **cultuur**. Zo werden de lagere scholen in de wijken Matonge en Yolo Nord gerenoveerd (sanitaire voorzieningen, waterzuiveringsinstallatie, levering van banken en schoolmateriaal ...), stedenbanden tussen scholen gesloten, projecten ondersteund rond straatkinderen en werd het beeldhouwwerk "Au-delà de l'espoir" van Freddy Tsimba ingehuldigd in de Elsense Matongewijk, maar ook het gigantische werk van de hedendaagse kunstenaar Chéri Samba op de Elsensesteenweg ter hoogte van de Naamsepoort. Hiernaast heeft de gemeente zich sinds 2007 ook geëngageerd voor het programma voor **Gemeentelijke Internationale Samenwerking** (GIS). Het project, dat over zes jaar liep, werd door de Belgische ontwikkelingssamenwerking ondersteund met een subsidie van meer dan €400.000. In tweede instantie werden Elsene en Kalamu geselecteerd voor de fasen 2014-2016 en 2017-2021 van dit omvangrijke project. Het programma is voornamelijk gericht op de institutionele versterking van de gemeente Kalamu, met name door de diensten burgerlijke stand en bevolking te verbeteren. Hieruit kwamen al talrijke verwezenlijkingen voort :

- delen van expertise en bevoegdheden via verschillende opleidingen voor de gemeentepersoneelsleden (vb. de werking van de diensten burgerlijke stand en bevolking, volkstellingstechnieken, inleiding tot de opleidingspraktijk, archivering, personeelsbeheer ...);
- verbetering van de infrastructuur, werkomstandigheden van het gemeentepersoneel en de mogelijkheden van de bevolking (vb. renovatie van de elektrische installatie, dakwerken, installatie van sanitaire voorzieningen voor het personeel en de inwoners, bouw van modelwijkbureaus...);
- uitvoering van een volkstelling in de gemeente Kalamu (+/- 180.000 inwoners).
- oprichting van een cel "Informatisering/Sensibilisering" en organisatie van verschillende campagnes voor de bevolking (bv. geboorteaangiftes);
- oprichting van een cel "Archivering" en revalorisatie van documenten, enz.

Zababdeh, een onvermijdelijke stedenband

Een portret van Zababdeh

Zababdeh is een klein Palestijns dorp van bijna 4.500 inwoners. Het ligt in het noorden van de Westelijke Jordaanoever, 15 km ten zuidwesten van Jenin. Zababdeh valt ook onder het gouverneurschap van die stad. De gemeente is 5,5 km² groot, waarvan ongeveer een derde bewoonbaar is. De overige grond wordt beschouwd als landbouwzone en bestaat uit grote stukken land (bijna 2 km²) waarop groenten, gerst en graan geteeld worden. Het andere deel is een bergachtig gebied waar voornamelijk olijven, amandelen en vijgen geteeld worden.

De eerste lokale overheid werd opgericht in 1950 en onder toezicht van de Palestijnse Nationale Autoriteit werd de eerste lokale raad gevormd. In 1997 werd de lokale raad vervangen door een gemeenteraad. De eerste gemeenteraadsverkiezingen vonden plaats in mei 2005.

Zababdeh is een van de grootste dorpen op de Westelijke Jordaanoever met meerdere godsdiensten en een groot aantal christelijke burgers. Er staan twee moskeeën en meerdere kerken van verschillende geloofsovertuigingen (katholiek, orthodox, anglicaans). Het dorp, dat stamt uit de Romeinse tijd, bewaart vandaag nog mozaïekresten en overblijfsels uit de Byzantijnse tijd. Zababdeh ligt ook niet ver van verschillende heilige christelijke plekken, zoals de orthodoxe kerk van Burqin, algemeen beschouwd als de derde oudste kerk ter wereld, de oude stad Dothan, de waterput van Jakob en de stad Nazareth, een door pelgrims erg gewaardeerde verblijfplaats en bekend voor haar legendarische gastvrijheid.

In Zababdeh zijn er vandaag twee kleuterscholen en drie lagere en secundaire scholen. In de heuvels van het dorp ligt ook de Arabisch-Amerikaanse universiteit van Jenin, waarvan de studenten het beeld en de demografie van het dorp langzaam veranderen. Tijdens de studieperiodes wonen er zo'n 1.000 studenten en werknemers in Zababdeh, dat beschouwd wordt als een belangrijk dienstencentrum voor de universitaire bevolking.

Hoewel het dorp blijft groeien sinds de komst van de universiteit, behoudt Zababdeh nog steeds voor een groot deel een belangrijk ruraal karakter in een regio waarin landbouw de hoofdactiviteit vormt. In het dorp is namelijk het kantoor gevestigd van de P.A.R.C. (Palestinian Agricultural Relief Committee), een Palestijnse ngo voor landbouwwontwikkeling die actief is in het domein van toegang tot water en zuivering ervan, en het Naïm Khader Center for Training and Rural Development, een belangrijk centrum voor landbouwopleidingen.

De gemeente promoot trouwens elk jaar lokaal talent tijdens een muziekfestival. Zababdeh telt namelijk verschillende folkgroepen die de Palestijnse cultuur in ere houden, in navolging van de dansgroep Zababdeh Band for Folklore and Dabkeh die al twee keer naar Elsene kwam: in 2012 voor een avondprogramma "Welcome to Zababdeh" en in 2013 toen we de tiende verjaardag vierden van de stedenband.

Zababdeh is ook een van de stichtende leden van het internationale netwerk van de mooiste dorpen in het Middellandse Zeegebied.

Oorsprong en geschiedenis van de stedenband

Zababdeh is eerst en vooral de geboortestad van Naïm Khader, een intellectuele voorstander van de oprichting van een neutrale en democratische Palestijnse staat die in vrede samenleeft met Israël. Khader woonde in Elsene toen hij er op 1 juni 1981 vermoord werd. Als eerste vertegenwoordiger van de PLO (Palestijnse Bevrijdingsorganisatie) bij de Belgische en Europese overheden stond hij in 1975 mee aan de wieg van de Belgisch-Palestijnse vereniging. De stedenband tussen Elsene en Zababdeh is een eerbetoon aan zijn herinnering en zijn acties voor vrede en dialoog.

Alles begint op **27 november 2003**

tijdens de gemeenteraad wanneer de stedenband tussen Zababdeh en Elsene geformaliseerd wordt in het bijzijn van de burgemeester en verschillende vertegenwoordigers van de Palestijnse gemeente. Twee jaar later wordt een officiële ceremonie georganiseerd in Zababdeh in aanwezigheid van de Elsense vertegenwoordigers.

In 2004 lieten we de Elsenaars op een avond kennismaken met de Palestijnse cultuur en de stad Zababdeh. Ter gelegenheid hiervan werden privéschenkeningen overhandigd aan de gemeente als steun voor de minderbedeelde scholieren van Zababdeh.

Hetzelfde jaar financierde een subsidie van het schepencollege van Elsene ook de haalbaarheidsstudie van de installatie van een roileringsnet in het dorp.

In 2018 was het de 15de verjaardag van de stedenband met Zababdeh. Toen vonden er in Elsene een aantal activiteiten plaats om de Palestijnse cultuur te ontdekken: een culinaire workshop en een degustatiebuffet, een dabkehvoorstelling, de plaatsing van een gedenkplaat ter ere van Naïm Khader, enz. In datzelfde jaar werd een Elsenestraat ingehuldigd in Zababdeh in het bijzijn van een Elsense delegatie.

Synergieën en kwalitatieve projecten

Projecten i.s.m. Zababdeh bestrijken twee grote thema's: enerzijds de **waterproblematiek en riolering** en anderzijds **jeugd en onderwijs over culturele en religieuze diversiteit**.

Water en riolering

De Palestijnse bevolking heeft heel erg te lijden onder de slechte toegang tot water en een ontoereikend rioleringsnet volgens de internationale normen voor de bescherming van de openbare gezondheid. Natuurlijk richt ons partnerschap zich dan ook op die problemen. In 2012-2019 werden een aantal gesubsidieerde projecten verwezenlijkt met de financiële steun van diverse instanties (Wallo-nie-Bruxelles International, Fonds voor internationale solidariteit van Vivaqua). Elk project omvat naast een technisch gedeelte en infrastructuur ook een educatief door de voornaamste gebruikers en de algemene bevolking via verschillende kanalen bewust te maken (opleidingsworkshops, sensibiliseringscampagnes, pedagogische acties in scholen...). Burgerparticipatie is een ander belangrijk aspect van onze samenwerking. Zo zag een comité voor waterbeheer het licht bij het eerste project "More Water for Palestinian People in Zababdeh" (2012-2014). Daarin zitten vertegenwoordigers van de gemeente, het middenveld en de verschillende religieuze gemeenschappen en ging er aandacht uit naar een ruime vertegenwoordiging van vrouwen. Het comité overlegt nog steeds over alle kwesties i.v.m. watervoorziening en riolering. Tal van verwezenlijkingen zijn hieraan ontsproten in de loop der jaren:

- plaatsing van reservoirs die regenwater opvangen en opslaan zodat de meest achtergestelde gezinnen van Zababdeh (meer dan 500 personen) toegang hebben tot water;
- installatie van huiselijke en semicollectieve afvalwaterzuiveringssystemen voor hergebruik ervan voor de irrigatie van moestuinen;
- plaatsing van 4 metalen reservoirs van 250 m³ en irrigatiesystemen voor landbouwgronden;
- oprichting van een landbouwcoöperatie voor de ontwikkeling van innoverende landbouwtechnieken;
- tal van opleidingen over de voedingslandbouw, waterbeheer en milieubescherming ...

Jeugd, onderwijs en interculturaliteit

In hun bekommernis om de jeugd en hun bewustwording van de ander hebben Elsene en Zababdeh een aantal jongerenuitwisselingen georganiseerd met de financiële steun van het programma "Eras-mus +". De eerste uitwisseling verliep in 2 fasen van juni 2013 tot juli 2014 en draaide rond het thema water. Leerlingen van de openbare scholen in Zababdeh kwamen in contact met leerlingen van het Centre Scolaire Eperonniers Mercelis.

Voortbouwend op het succes van de eerste ervaring, bracht een tweede uitwisselingsproject de leerlingen van 3 scholen van Zababdeh (de 2 openbare scholen en de Latin School) en de leden van de Elsense Jeugdraad samen in een interculturele en religieuze dialoog. Na de eerste fase, georgani-seerd in Brussel in maart 2019, zou de Elsense delegatie eind 2021 of in 2022 naar Zababdeh gaan, als de gezondheidstoestand het toelaat.

Megiddo en de groeiende vriendschapsband

Een portret van Megiddo

Megiddo ligt zowat 90 km ten noorden van Jeruzalem en 31 km ten zuidwesten van de huidige stad Haïfa, een Israëlische kuststad aan de Middellandse Zee. De plek domineert de Jizreëlvallei in het noorden en vormt een belangrijk kruispunt op de hoofdweg die het centrum van Israël verbindt met Laag-Galilea en het noorden van het land. Megiddo blijft dus een strategisch belangrijke stad door haar ligging aan de noordelijke toegang tot Wadi Ara, een gebergte dat de Jizreëlvallei verbindt met de kustvlakte van Israël.

De gewestraad van Megiddo, opgericht in 1944, strekt zich uit over 200 km en bestaat uit 9 kibboetsim en 13 mosjavitim. De gemeente telt zowat 13.000 inwoners. Er zijn drie lagere scholen en een secundaire school, verschillende jeugdclubs, -verenigingen en -bewegingen die informele educatieve activiteiten aanbieden.

Aan cultuur geen gebrek in Megiddo, dankzij de dans- en zanggroepen, maar ook een theaterzaal en de gemeentegalerij, waar veel voorstellingen plaatsvinden, of het Wilfrid Museum met zijn permanente tentoonstellingen en collecties uit India, China, Thailand, Cambodja, maar ook kunst uit het Oude Nabije Oosten en lokale archeologische voorwerpen. Bovendien bewaart het museum werken uit de moderne schilderkunst, fotografie, beeldhouwwerken en textiel en biedt het een brede waaier aan educatieve programma's voor de gemeenschap (rondleidingen, creatieve activiteiten in het atelier van het museum ...).

Megiddo bezit ook een van de belangrijkste archeologische sites van het land, het Tel Megiddo. De site, waar al veel opgravingen plaatsvonden en waar nog altijd nieuwe dingen ontdekt worden, omvat 26 lagen ruïnes van oude steden en meer dan 7.000 jaar geschiedenis. In de Bijbel staat de heuvel van Megiddo ook bekend onder de naam Armageddon, de symbolische plek waar de laatste strijd op aarde tussen Goed en Kwaad uitgevochten wordt.

Megiddo heeft tot slot een voornamelijk landelijk karakter. Het landschap is een mengeling van bossen en landbouwgrond in een Middellandsezeeklimaat, een gebied dat dus bijzonder populair is voor trektochten en andere vrijetijdsbestedingen. Megiddo heeft ook een biosfeerreservaat dat door UNESCO erkend is als modelzone en waarin het behoud van de biodiversiteit en duurzame ontwikkeling samenkomen. Het leefmilieu is dus een zorg die er hoog op de agenda staat.

Het is trouwens in die bossen dat elk jaar twee belangrijke evenementen georganiseerd worden voor de regio: de "Natural Connections - Land Art Exhibition" (sinds 2016), een uniek artistiek symposium waar Joodse en Arabische, maar ook internationale kunstenaars samenkomen in een collectief creatieproces met uitsluitend duurzaam materiaal uit de natuur. De aldus vervaardigde beeldhouwwerken blijven ter plaatse en worden concrete symbolen voor vrede, dialoog en verdraagzaamheid voor de vele bezoekers van het natuurreservaat. Daarnaast is er het "Yaarot Menashe Forest Festival", een muziekfestival waar je jong Israëliësch talent kan gaan ontdekken, zoals Asaf Avidan in 2012, maar ook internationale artiesten, bijvoorbeeld twee Brusselse groepen in het kader van de stedenband tussen Elsene en Megiddo.

Oorsprong en geschiedenis van de stedenband

Na het officialiseren van de stedenband met Zababdeh en onder impuls van de beweging Peace Now, die ijvert voor duurzame vrede tussen Israëli's en Palestijnen, legde Elsene vanaf 2004 geprivilegieerde contacten met Megiddo, een Israelische gemeente die dicht bij Zababdeh ligt.

Door deze dubbele jumelage wilden we de aanhangers van vrede steunen door plaatsen en middelen te bieden voor dialoog, ontmoeting en samenwerking tussen de twee volkeren. En zo wilden we erin slagen bruggen te bouwen over de muren heen. Met een der-

gelijk initiatief hopen we het vredesproces in het Nabije Oosten lokaal te bevorderen, maar ook de openheid van Elsenaars voor de reële problemen in die regio te stimuleren.

Elsene en Megiddo werkten steeds meer samen na de deelname van die laatste aan het educatieve en artistieke project "Discover Each Other Through Water" (2010-2011) rond de ontdekking van de ander rond het thema water. Tussen de zeven gemeenten die betrokken waren bij het project ontstond er een dialoog en de wens om samen te werken.

In december 2011 trok een Elsense delegatie naar Megiddo om de jumelage concreet vorm te geven en op **16 februari 2012** bekrachtigde de Elsense gemeenteraad officieel de stedenband tussen Elsene en Megiddo. In mei van datzelfde jaar werden de burgemeester van Megiddo en verschillende lokale vertegenwoordigers ontvangen in België tijdens een week vol bezoeken en uitwisselingen om onze samenwerking en toekomstige projecten te bepalen. Voor die gelegenheid werd de jumelage ook gevierd in het gemeentehuis van Elsene.

Culturele uitwisselingen

De gemeenschappelijke activiteiten met Megiddo draaien voornamelijk rond **cultuur** en **onderwijs**.

In de lente van 2011 wordt het eerste gemeenschappelijk uitwisselingsproject concreet: een Congolese rumbagroep uit Elsene wordt naar Megiddo gestuurd voor het Yaarot Menashe Forest Festival. Die eerste muzikale samenwerking tussen Elsene en Megiddo is een echt succes en de groep wordt enthousiast onthaald door de organisatoren en festivalgangers. Gedurende een aantal jaren krijgt ze navolging. Zo ontving Megiddo in 2014-2018 opnieuw Brusselse muzikanten voor het Yaarot Menashe Forest Festival dat in loop der jaren alleen maar populairder en succesvoller is geworden. Diverse talenten uit de Brusselse muziekscène mochten er optreden: La Smala (2014), Great Mountain Fire (2015), Omar Perry (2016), La Chiva Gantiva (2017) en OPMOC (2018).

In de overtuiging dat kunst en muziek uitstekende middelen zijn om ontmoetingen en dialogen tussen culturen en volkeren tot stand te brengen, ontving Elsene in 2016 een kunstformatie uit Megiddo: de *Megiddo Yemenite Dance Troupe*. Die bestaat uit een tiental danseressen die de traditionele volksdansen van de Jemenitische Joden willen doen herleven en behouden.

In de lente van 2018 en 2019 ontving Megiddo een Elsense beeldende kunstenaar naar aanleiding van de Natural Connections - Land Art Exhibition.

Na een deelname aan twee meerlandenprojecten rond onderwijs en wereldburgerschap (Discover Each Other Through Water, 2010-2011, en het Millenium Youth Project, 2013-2016) blijft onderwijs centraal staan in de samenwerking tussen Elsene en Megiddo. Sinds 2016 worden er jaarlijks twee studenten kunstgeschiedenis en archeologie van de ULB (CReA - Centre de Recherches en Archéologie et Patrimoine) uitgenodigd om deel te nemen aan een zomerse archeologische opgravingsstage bij het Albright Institute of Archeological Research dat opgravingen verricht op de site van Tel Megiddo, een van de belangrijkste archeologische sites van het land.

Mali, een toenadering met Guinee

Een portret van Mali

De **stedelijke gemeente Mali** werd gesticht in 1991. Ze ligt op meer dan 500 km van Conakry, de hoofdstad, in de regio Fouta-Djalou (Midden Guinee) die in het noorden van het land naast de grens met Senegal en Mali ligt. Dit is een bergachtig gebied met een overvloedige regenval dat "le château d'eau de l'Afrique de l'Ouest" genoemd wordt. Desondanks is de afwisseling tussen droog- en regenseizoenen, samen met het bestaande aftandse watervoorzieningssysteem onvoldoende om de bevolking te beschermen tegen de aanzienlijke waterschaarste tijdens de zes maanden van het droogseizoen.

Guinee is door de VN gerangschikt onder de minst ontwikkelde landen (MOL) en werd hard getroffen tijdens de ebola-epidemie. Ondanks een gigantisch ontwikkelingspotentieel (op vlak van menselijk kapitaal en belangrijke natuurlijke grondstoffen: mijnen, aquifers, landbouw, bosgebieden ...) heeft het land nog steeds moeite met bepaalde uitdagingen. De stad Mali in het bijzonder is gelegen in een regio met veel landbouwpotentieel maar heeft te lijden onder een aantal problemen die het welzijn van haar bewoners rechtstreeks aantast (o.a. een gebrek aan onderwijsmiddelen en gezondheidszorgvoorzieningen; aantasting van het milieu en een overmatig gebruik van natuurlijke hulpbronnen; amper toegang tot drinkwater ondanks ruime waterreserves ...).

De gemeente Mali strekt zich uit over een oppervlakte van 574 km² in een grillig berggebied. Ze telt een totale bevolking van 40.242 bewoners die is verspreid over 16 plattelandsdistricten en 4 stads-wijken. De meerderheid ervan is Peul en moslim. Pular is de voornaamste gesproken taal in Mali.

Haar economie is voornamelijk op landbouw en veeteelt gericht met een aanzienlijke landbouwbevolking (85%). De belangrijkste landbouwactiviteiten zijn: landbouw bestemd voor eigen verbruik binnen families (taro, maniok, gombo, aardappelen, aubergines, maïs ...), tuinbouw en vruchtboomkwekerij die een belangrijke inkomstenbron vormen ondanks problemen met bewaring en export en tot slot de extensieve teelt van externe velden (rijst, gierst, sorghum, fonio, pinda's ...).

De ambacht stelt 15 à 20 % van de bevolking tewerk en vormt ook een belangrijke inkomstenbron: het weven en werven van het vermaarde katoen (indigo), timmerwerk, smederij en pottenbakkerij, maar ook spinnerij, mandenmakerij, naaiwerk, borduurwerk en zeepzieden. Die activiteiten worden grotendeels uitgevoerd door vrouwen die zijn verenigd in coöperaties. Op vlak van handel worden er wekelijkse markten gehouden in het stadscentrum en in de districten.

Bovendien bevat de regio rond Mali enkele uitzonderlijke natuurlijke sites, waaronder de beroemde "Dame de Mali", een opvallende rotsformatie van de Mont Loura (hoogste punt van het massief Fouta Djalon, op 1.515 m hoogte) waarin je het gezicht van een vrouw kunt onderscheiden.

In haar bekommernis om de jeugd en het onderhouden van vriendschapsbanden buiten de grenzen van Guinee is de stedelijke gemeente Mali lid van de "Tripartite des jeunes de la sous-région", een organisatie die jongeren van Mali, Kédougou (Senegal) en Kéniéba (Mali) samenbrengt.

Oorsprong en geschiedenis van de toenadering

De heer Bea Diallo, schepen van Verbroederingen en Internationale samenwerking, gaf begin 2016 de impuls voor het toenaderingsproject. Nadat Guinee werd toegevoegd aan de lijst van prioritaire landen voor de Belgische ontwikkelingsamenwerking onderzocht de dienst Verbroederingen en Internationale samenwerking de mogelijkheid om projecten op te zetten met dit land, in het bijzonder met de stad Mali.

Zo werd er in 2017 een delegatie van Guineese vertegenwoordigers uitgenodigd in Elsene voor een eerste ontmoeting om de mogelijke samenwerkingsgebieden vast te stellen. Daarna trok een Elsense delegatie naar Mali in april 2018. Door actief te zijn in Mali konden we onze kennis verdiepen over de concrete realiteit van onze Guineese partner en samenwerken aan een eerste concrete project i.v.m. de toegang tot water.

Water, bron van alle leven

In 2018 kreeg de gemeente een financiële steun van het Fonds voor internationale solidariteit van Vivaqua voor de uitvoering van een eerste project. Dat kwam tot stand in een samenwerking tussen de gemeentes Elsene en Mali, de Société des Eaux de Guinée (S.E.G.) en middenveldorganisaties en is gericht op het veiligstellen van de drinkwatervoorziening voor de 11.000 inwoners van de vier stadswijken van de gemeente Mali door herstel en verbetering van het watertoevoersysteem daar. Daarnaast houdt het project zich bezig met essentiële thema's voor de bestending van het project, zoals burgerparticipatie, gender, milieu en gezondheid door middel van:

- sensibilisering van de bevolking voor duurzaam waterbeheer, hygiënevoorschriften en preventie van via water overgebrachte ziektes;
- de oprichting van waterbeheercomités (die voornamelijk zijn samengesteld uit vrouwen, de voornaamste gebruikers van waterpunten) en de opleiding van hun leden in beheer, onderhoud en hygiëne.

Met dit project hopen we een bijdrage te leveren tot een beter dagelijks leven voor de inwoners van Mali die zeer te lijden hebben onder de drinkwaterschaarste.

Steunend op haar actieve ervaring in internationale samenwerking en ontwikkeling op lokaal niveau hoopt de gemeente ook te kunnen bijdragen aan andere concrete verbeteringen in Mali, met name op vlak van onderwijs (ondersteuning en projecten in scholen), versterking van de capaciteiten van het lokale bestuur (digitalisering, enz.), de inzetbaarheid van jongeren, onder andere.

Wereldburgerschapseducatie en netwerken uitbouwen Elsene, een pioniersgemeente

De gemeente Elsene engageert zich al jarenlang actief voor een solidairwereldburgerschapseducatie. Ze organiseert zowel herhaaldelijk bewustmakingsacties over de ongelijkheid tussen Noord en Zuid als grootse acties rond solidairwereldburgerschapseducatie op middellange termijn. Immers, door middel van deze sensibiliseringsacties en samenwerkingsprojecten met het Zuiden wil Elsene in het bijzonder haar burgers bewust maken van de ongelijkheden en Noord-Zuid-verhoudingen.

Solidairwereldburgerschapseducatie

Binnen zijn opdracht inzake sensibilisering voor internationale solidariteit verleende de dienst Verboderingen en Internationale samenwerking in 2016 een nieuwe en kosteloze plaatselijke dienstverlening aan de Elsense basis- en middelbare scholen van alle netten. Hiermee wil de gemeente een praktische en tweevoudige ondersteunings- en begeleidingstool bieden, gratis en gepersonaliseerd: enerzijds, leerlingen bewust maken d.m.v. steun voor vormingsactiviteiten en anderzijds klas- of schoolprojecten uitvoeren m.b.v. een gepersonaliseerde begeleiding.

Sensibiliseringsacties

Week van de Internationale Solidariteit: Elsene nam meermaals deel aan de Week van de Internationale Solidariteit. Zo organiseerde ze drie edities van "Eau secours! L'eau, un trésor à partager..." (2008, 2009 en 2011) met als doel burgers bewust te maken

van de water- en waterzuiveringsproblematiek in de wereld. In 2012 en 2013 organiseerde de Adviesraad voor Internationale Solidariteit (AIS) van Elsene een aantal activiteiten die gericht waren op de sensibilisering van het grote publiek van Noord-Zuid-migraties (filmvertoningen met aansluitend een debat, actietheatervoorstelling, solidair cultureel festival, vormingscycli voor het gemeentepersoneel ...).

Festival Solidar XL: Onze dienst werkte meermaals samen met de dienst Solidariteit voor de organisatie van het Festival Solidar XL, dat jaarlijks plaatsvindt in Elsene binnen de Brussels Jazz Marathon en waarvan de opbrengsten dienen om solidaire projecten te ondersteunen. In 2009 konden we dankzij de actie "Een bank voor iedereen" schoolmateriaal kopen en studiebeurzen voor de lagereschoolkinderen in Kalamu financieren. En in 2013 konden we de opbrengst gebruiken ten voordele van onze zustergemeenten, enerzijds voor een project dat straatkinderen in Kinshasa steunt (Matongewijk) en anderzijds om huizen en openbare infrastructuur in Zababdeh te renoveren, die beschadigd waren door de ernstige overstromingen in Palestina in januari 2013. De editie van 2018 stond in het teken van migratierechtvaardigheid. De dienst Verbroederings bemande toen samen met de straathoekwerkers een stand met ludieke animatie voor het grote publiek over vooroordelen over migratie.

Week van de Fair Trade: In 2017 werkte onze dienst samen met de dienst Ecoraad en de Jeugd-dienst rond het project "Ecoles des devoirs, devoirs citoyens" om kinderen, ouders en begeleiders van de Elsense huiswerkklassen bewust te maken van de uitdagingen met fair trade. Dit alles in een feestelijke en solidaire sfeer op een namiddag (toneelvoorstelling, tentoonstellingen, duurzaam fairtradevieruurtje). "Caravan'XL: ma commune se bouge pour le Fairtrade" in 2018 was dan weer gericht op de bewustmaking van de gemeentepersoneelsleden en de gebruikers van het gemeentelijke stadion en de crèches. De setting was een rondtrekkende duurzame en solidaire caravan (proeverijen, ludieke animatie, tentoonstellingen).

"Electronic Solidarity": op 6 december 2019 organiseerde onze dienst een avond voor de Brusselaars die in het teken stond van de strijd voor de rechten van de vrouw en de internationale solidariteit. Met vrouwelijke dj's en elektronische muziek in het middelpunt was het een waar succes (meer dan 750 bezoekers). Meer dan € 4.000 werd ingezameld voor de financiering van een milieuproject in Palestina. Bovendien bereikten we een nieuw publiek.

Steun aan verenigingen en het middenveld

Elsene steunt tot slot jaarlijks verschillende organisaties en ngo's die zich inzetten voor internationale solidariteit door subsidies uit te reiken voor hun werking. Diverse activiteiten krijgen hierdoor een financiële steun: bewustmaking van het publiek voor kwesties rond internationale solidariteit in het kader van de jaarlijkse "Operatie 11.11.11" van het Centre national de coopération au développement (CNCD - 11.11.11); uitwisselingen en sport met ondersteuning aan de vzw RISC Football voor haar deelname aan het toernooi JAB te Biarritz; steun voor onderwijs van jonge Palestijnen door de toekenning van studiebeurzen via de vzw Hope-Espoir-Hoop; enz.

Meerlandenprojecten rond ontwikkelingseducatie

Sinds 2010 beheert de dienst Internationale samenwerking en Verboderingen meerpartijenprojecten. Zo heeft onze gemeente met de financiële steun van de Europese Commissie twee grote projecten geleid waarbij lokale overheden in een netwerk werden bijeengebracht en bewust gemaakt van de Noord-Zuid-verhoudingen. Ze heeft zich als een ware pioniersgemeente opgeworpen als eerste Belgische gemeente die Europese subsidies binnenhaalt voor dit soort projecten.

2010-2011: "Discover Each Other Through Water" (L'Eau-tre Découverte)

Dit eerste project liep over een tijdspanne van twee jaar. Het werd opgestart en gecoördineerd door Elsene en bracht 8 steden en gemeenten in Europa, Afrika en het Midden-Oosten samen: Biarritz in Frankrijk, Cascais in Portugal, Kalamu in Congo, Megiddo in Israël, Mizil in Roemenië, Zacharo in Griekenland en Zababdeh in Palestina. De samenwerking is opgebouwd rond thema's als toegang tot water en wederzijdse kennismaking, en draait dus rond water, essentieel voor alle leven, maar ook rond de realiteit op het terrein van de verschillende projectpartners (drinkbaar water, watersanering, toegang tot water, vervuiling ...). Het project "L'Eau-tre Découverte" bestond uit drie delen: een educatief, artistiek en participatief deel met de oprichting van een Adviesraad voor internationale solidariteit (AIS) gericht op ontwikkelingseducatie.

2013-2016: "Millennium Youth Project"

Het "Millennium Youth Project" liep over drie jaar en richtte zich tot leerlingen van het middelbaar onderwijs. Net als het vorige project brengt het gemeenten samen uit het Noorden en het Zuiden, zowel onze zuster gemeenten (Biarritz in Frankrijk, Kalamu in de DRC, Zababdeh in Palestina en Megiddo in Israël), als nieuwe partners zoals Cascais (Portugal) en Mizil (Roemenië). Het project had verschillende doelstellingen maar was vooral bedoeld om het publiek bewust te maken en de steun te versterken van de lokale overheden aan de internationale engagementen op vlak van ontwikkeling en in het bijzonder aan de millenniumdoelstellingen. Voor de deelnemers aan dit project werden per partnergemeente een klas uit het secundair en twee leerkrachten gekozen. De apotheose van dit avontuur was een ontmoeting in Elsene in mei 2015, het Millennium Youth Project Festival, waarop jongeren elkaar ontmoetten en samen de acht millenniumdoelstellingen verdedigden, onder meer dankzij de kunstwerken van de leerlingen van elke deelnemende gemeente. Dankzij het Millennium Youth Project raakten ook jonge studenten in audiovisuele kunsten bij het project betrokken. Zij maakten kortfilms over de pleidooicampagnes van de lokale partners. Die werden vertoond tijdens het festival en worden toegevoegd aan de pedagogische handleiding die opgesteld werd na het project.

Steeds vernieuwende projecten en nieuwe perspectieven

In 2014 bracht onze gemeente, in samenwerking met de provincie Henegouwen, de lokale overheden in België die zich inzetten voor Palestina met elkaar in contact. Dit netwerk, vandaag bestaande uit een tiental steden en gemeenten, wil de samenhang verbeteren tussen de versnipperde solidariteits- en samenwerkingsacties voor Palestina, door kennis, goede praktijken en ervaringen uit te wisselen, maar ook samen projecten te realiseren.

Sinds 2016 werkt onze gemeente aan de zijde van andere Brusselse gemeenten (m.n. Brussel Stad, Jette, Anderlecht, Etterbeek, Molenbeek) mee aan de ontwikkeling van een regionaal netwerk voor internationale solidariteit in Brussel. Dit multiactorennetwerk, genoemd "SOLIRIS", brengt de vertegenwoordigers van het middenveld, de Brusselse gemeenten en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest samen en heeft de ambitie om initiatieven rond internationale solidariteit in het gewest te ondersteunen en promoten.

In 2019 kreeg de gemeente Elsene een financiële steun van Wallonie-Bruxelles International voor de uitvoering van het project "Nationale jeugdconferentie voor interreligieuze en interculturele dialoog" met de gemeente Zababdeh. Dit project focust op een ander belangrijk aspect van de Palestijnse werkelijkheid: co-existentie van religies en culturen. Deze conferentie staat gepland voor september 2021 in Zababdeh met de deelname van meer dan 50 studenten van Palestijnse universiteiten en een studentendelegatie van het Département de Philosophie et Sciences des Religions et de la Laïcité van de ULB.

Tot slot bestudeert de dienst Verbroederingsen en Internationale samenwerking nu de mogelijkheid om nieuwe projecten en partnerschappen op te zetten, zowel in ontwikkelingssamenwerking - bijvoorbeeld met Senegal of Marokko - als in burgerschapsvorming en cultuurontmoetingen (organisatie van zgn. "breukverblijven" voor jongeren van Elsene). De cel zet ook gerichte acties op om de bevolking van Elsene te sensibiliseren voor conflicten die in de wereld uitbreken en waarvan de bevolking het slachtoffer is. Daartoe zou de gemeente Elsene in 2021 o.m. een sensibiliserings- en steunprogramma moeten uitwerken voor de burgerslachtoffers van het conflict in Nagornor-Karabach.

Van harte bedankt aan de politiek verantwoordelijken en Elsense gemeentepersoneelsleden die de stedenbanden van Elsene al jarenlang steunen en in stand houden.

Een gigantische en oprechte dankjewel aan onze partners over de hele wereld. Dankzij hun werk, energie en dynamiek konden we deze mooie projecten realiseren.

Bijzondere dank gaat uit naar iedereen die het werk van de dienst Verbroederingsen en Internationale samenwerking beschreven of gefotografeerd heeft.

Zababdeh

Megiddo

